

Open Forum

Stemrecht voor minderjarigen?

3 maart 2003

**Vlaams Parlement, Hertogstraat 2
Antoon Van Dyckzaal**

Kinderrechtencoalitie Vlaanderen vzw
Adres (tijdelijk): V. Braeckmanlaan 44, 9040 St. Amandsberg, tel. 09/238.18.15,
e-mail: jef.geboers@kinderrechtencoalitie.be en
didier.reynaert@kinderrechtencoalitie.be
www.kinderrechtencoalitie.be

INHOUD

Inhoud	2
Programma Open Forum 'Stemrecht voor Minderjarigen?'	3
Deelnemers	4
Inleiding	6
Bijdrage Kristien Grauwels	9
Bijdrage Steven Wouters	12
Bijdrage Liesbeth Kennens	14
Debatverslag	15
Nuttige Informatie en Links	21
Plannetje Vlaams Parlement	24
De Kinderrechtencoalitie Vlaanderen vzw	25

PROGRAMMA OPEN FORUM 'STEMRECHT VOOR MINDERJARIGEN?'

- 13h30: Welkomstwoord door **Mevr. Nele Willems**, lid van de Raad van Beheer van de Kinderrechtencoalitie
- 13h35: Inleiding door **Jef Geboers** en **Didier Reynaert**, coördinator en medewerker Kinderrechtencoalitie
- 13h45: Inleiding op het thema 'politieke participatie' door **Mevr. Kristien Grauwels** (lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers voor Agalev). Speciale aandacht zal besteed worden aan stemrecht voor minderjarigen.
- 14h30: Reactie van de **Vlaamse Jeugdraad (Dhr. Steven Wouters)** en de **Vlaamse Scholierenkoepel (Mevr. Liesbeth Kennes, ondervoorzitster VSK)**
- 15h15: Pauze
- 15h30: Vragen en discussie

Tijdens het Open Forum en in het bijzonder tijdens de pauze zal er koffie en water voorzien zijn.

DEELNEMERS

Naam	Functie
Ankie Vandekerckhove	Kinderrechtencommissaris
Katelijne Van Cauteren	Adjunct-adviseur voor het strafrechtelijk beleid
Jan Pieters	Gemeenschapsinstellingen voor bijzondere jeugdbijstand
Joke Wegsteen	Kinder- en Jongerentelefoon
Pascal Ennaert	Raadgever cultuur- en jeugdbeleid minister Van Grembergen
Sven Gatz	Vlaams Parlementslid VLD
Tom Joos	Crefi
Els Dumortier	Criminologie VUB
Kristien Grauwels	Federaal parlementslid Agalev
Steven Wouters	Vlaamse Jeugdraad
Wannes Blondeel	Stedelijke jeugddienst Gent
Maud Dominicy	Unicef, "What Do You Think?"
Stijn Bogaert	Nationaal coördinator jong CD&V
Charlotte Van den Abeele	Unicef, "What Do You Think?"
Sam Van den Putte	
Trees-Merkcx- Van Goey	Vlaams Parlementslid CD&V
Annelies Storms	Spirit
Frédérique Van Houcke	Coordination des ONG pour les Droits de l'Enfant (CODE)
Magda Guillemyn	Vlaamse Gemeenschap
Joost Van Haelst	Coördinatie aanspreekpunten kinderrechten Administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn
Jan Roegiers	Vlaams parlementslid
Yves Willemot	Unicef
Claire Kirchen	Voormalig VN-vertegenwoordiger
Monique De Ceuster	adjunct van de directeur

	Sociaal Impulsfonds, Stedenbeleid
Els Laureysens	Vlaamse Scholierenkoepel
Kristof Lataire	Vlaamse Scholierenkoepel
Soetkin Hoessen	Vlaamse Scholierenkoepel
Mie Jacobs	Steunpunt Algemeen Welzijnswerk
Hilde Francis	JEMP Vzw
Luk Bosman	Steunpunt Leerlingenparticipatie
Lucien Suykens	Vlaams parlementslid
Jens Franssen	VRT-Radio
Katrien Verstraete	Belga
Jan Coeckaerts	Jong VLD
Jef Geboers	Kinderrechtencoalitie
Didier Reynaert	Kinderrechtencoalitie

INLEIDING

Aanleiding

Met de totstandkoming van het V.N.-Verdrag inzake de Rechten van het Kind is participatie van kinderen en jongeren hoe langer hoe meer een onderwerp geworden dat aan belang heeft gewonnen. Kinderen en jongeren vandaag zijn uitgegroeid tot individuen met eigen rechten en tot sociale actoren. Zo worden jongeren meer en meer betrokken binnen het gezin, in het jeugdwerk, op school,...

Een domein waar relatief weinig succes werd geboekt m.b.t. actieve deelname van jongeren is **politieke participatie**. Structurele vormen van participatie op het politieke forum zijn slechts beperkt aanwezig en zijn vaak gekenmerkt door 'schijnparticipatie', waardoor jongeren geen significante rol spelen in het politiek proces. UNICEF stelt hierover in zijn jaarlijks rapport 'De Toestand van de Kinderen in de Wereld' -dat dit jaar in het teken stond van participatie van jongeren- het volgende:

"Kinderen en jongeren zijn, in termen van openbaar beleid en van uitgebrachte stemmen op het nationaal kiesplatform, virtueel onzichtbaar. Zelfs in de meest gezonde democratische samenlevingen die in dienst van de kiezersbelangen worden geleid, worden kinderen veelal gemarginaliseerd op grond van de veronderstelling dat hun ouders in hun plaats hun stem zullen laten horen. De voormalige Voorzitster van het Europees Parlement, Nicole Fontaine, concludeerde als volgt: 'De relatieve onzichtbaarheid van de eigen, unieke ervaringen en inzichten van de kinderen in alle wetgevende en beleidsbepalende fora, heeft ertoe geleid beleidslijnen te bepalen die de kinderen discrimineren. Nergens komt dit beter tot uiting dan in het domein van het economische beleid, waar het gebrek aan actieve inschatting van de situatie door kinderen heeft geleid tot een onaanvaardbare stijging van de kinderarmoede in heel de Europese Unie.'"¹

Voor beleidsmakers wordt de mening van kinderen en jongeren veelal irrelevant geacht. Andersom kan men ook vaststellen dat jongeren maar weinig geïnteresseerd zijn in het politieke bedrijf. Dit leidt tot een steeds verdere vervreemding van jongeren t.a.v. het politieke gebeuren. Afwezigheid van kinderen en jongeren op het politieke vlak, dit terwijl zij op tal van andere domeinen wel kunnen participeren (op de arbeidsmarkt, in het gezinsleven, in seksuele relaties, als consument, in het leger,...) doen sommigen spreken van een '**democratisch deficit**'.

Men kan inderdaad concluderen dat het uitsluiten van minderjarigen uit het politieke proces, waardoor zij niet in staat zijn enige invloed uit te oefenen op die personen en structuren die over hun leven zullen beslissen, een ernstige discriminatie is van het recht op vrije meningsuiting, enkel en alleen op basis van leeftijd.

---

¹ UNICEF, De Toestand van de Kinderen in de Wereld 2003. Participatie van jongeren, UNICEF, 2002, p. 54-55.

Uitgangspunten

Het **V.N.-Verdrag inzake de Rechten van het Kind** erkent nochtans het recht op vrijheid van meningsuiting, maar spreekt zich echter niet uit over specifieke vormen van politieke participatie, waaronder stemrecht. Een aantal bepalingen in het Verdrag verwijzen onrechtstreeks naar politieke inspraak van minderjarigen.

Artikel 12 van het Verdrag bepaalt dat kinderen het recht hebben op een eigen mening en deze te formuleren als het om zaken gaat die hun eigen belangen en situatie aangaan, en dat die mening ook zoveel mogelijk mee zal wegen in de besluitvorming. Stemrecht zou in het verlengde kunnen liggen van dit artikel 12.

Verder erkent **artikel 13** het recht op vrijheid van meningsuiting, waardoor het kind het recht heeft informatie te verkrijgen of bekend te maken en zijn of haar mening uit te drukken.

Verder erkennen **artikel 14** m.b.t. vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst, en **artikel 15** dat handelt over de vrijheid van vereniging het statuut van kinderen en jongeren als dragers van fundamentele mensenrechten met eigen ideeën en meningen. In het international Verdrag inzake de Rechten van het Kind worden minderjarigen dus ontegensprekelijk als actoren met medezeggenschap beschouwd, wat positief vertaald kan worden in concrete maatregelen voor politieke participatie zoals stemrecht.

Politieke participatie als invloed hebben en deze ook kunnen uitoefenen in het beslissingsproces, waarbij rekening wordt gehouden met de eigen ideeën en perspectieven kan op verschillende manieren gebeuren. Iedereen heeft wel al eens gehoord van het scholierenparlement, kindergemeenteraden en -provincieraden, of lokale jeugdraden. Vaak worden deze initiatieven geleid door kinderen zelf. Maar ook binnen bestaande volwassenstructuren (het parlement, de vakbonden,...) zouden kinderen en jongeren een invloed moeten hebben waarbij de reguliere politieke instituties rekening houden met kinderen en jongeren. **Stemrecht** is hier een belangrijk instrument voor.

De jongste tijd zijn er her en der stemmen opgedoken die pleiten voor een verlaging van de stemgerechtigde leeftijd naar 16 jaar. Hoewel stemrecht slechts één instrument is binnen de vele vormen van politieke participatie, is het voor minderjarigen een belangrijk onderwerp, niet in het minst vanwege de symbolische waarde ervan. Stemrecht is inderdaad dé symbolische test voor politieke participatie van kinderen en jongeren, en daardoor ook het criterium van **volwaardig burgerschap**.

Omdat op 18 mei de Belgen naar de stembus trekken, en omdat minderjarigen niet zullen kunnen kiezen wie hen de komende vier jaar zal vertegenwoordigen, wil de Kinderrechtencoalitie dit Open Forum organiseren om de idee van stemrecht voor minderjarigen, als vorm van politieke participatie, onder de aandacht te brengen. Uitgangspunt hierbij is dat jongeren het recht hebben om ook politiek te participeren.

De vraag rijst dan hoe dit concrete dient te worden vertaald. Hoe kunnen we politieke participatie van jongeren structureel verankeren? Welke instrumenten zijn hiervoor? Hoe kunnen we de kloof tussen jongeren en het politiek bedrijf verkleinen? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat kinderen goed en verstaanbaar worden geïnformeerd over hetgeen zich afspeelt op het beleidsniveau? Is stemrecht een waardevol initiatief? Aan welke voorwaarden dient dit stemrecht te voldoen? Vanaf welke leeftijd zijn jongeren competent om politiek te participeren, en om te gaan stemmen? Kiezen we voor stemrecht of stemplicht? Moet de kiesgerechtigde leeftijd worden gekoppeld aan de

meerderjarigheidsgrens? Wat met referenda? Vinden jongeren zich competent om politiek te participeren en om te gaan stemmen? Hoe kunnen we deze competentie verhogen? Is er nood aan maatschappijleer op school?

Vragen genoeg om met diverse actoren uit het Kinderrechtenveld na te denken en van gedachten te wisselen tijdens dit **Open Forum 'Stemrecht voor minderjarigen?'**.

BIJDRAGE KRISTIEN GRAUWELS

Krisiten Grauwels is lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers voor Agalev. Zij heeft in 2002 samen met haar collega Zoé Genot van Ecolo een aantal wetsvoorstellen ingediend om de kiesgerechtigde leeftijd te verlagen naar 16 jaar. Zij zal deze namiddag deze wetsvoorstellen toelichten en dit ruimer kaderen in de context van politieke participatie van minderjarigen.

Politieke participatie

Aan politiek doen betekent samen met z'n allen nadenken hoe de samenleving eruit moet zien en hoe we antwoorden kunnen formuleren op hedendaagse problemen. Hiervoor moeten politieke keuzes worden gemaakt. Het is belangrijk hier ook jongeren bij te betrekken aangezien de politieke beslissingen van vandaag een impact hebben op de maatschappij van morgen.

Daarnaast is er de vaststelling dat er geen nood is aan minder politiek, maar net aan meer politiek. Organisaties functioneren hoe langer hoe meer buiten de politiek om, en hebben desondanks toch een grote invloed. Denken we maar aan de media of aan het belang van grote internationale organisaties. Het migratiedebat is hier een duidelijk voorbeeld van aangezien deze thematiek in belangrijke mate wordt beïnvloed door de Europese context.

Politieke partijen hebben verschillende politieke visies, met als logisch gevolg dat zij ook verschillende antwoorden formuleren op hedendaagse problemen. Een probleem bij politieke vorming van jongeren is dat zij vaak geen duidelijke verschillen zien tussen de visies van de verschillende politieke partijen. Zeker nu het politieke landschap alsmear verder versnipperd en versplinterd is het vaak onduidelijk waarvoor verschillende partijen staan. De media speelt hier een belangrijke rol in, in die zin dat zij vooral aandacht heeft voor oneliners.

Politiek in essentie is alle burgers in de samenleving betrekken, ook diegene die in de toekomst een rol spelen in die samenleving. Daarom is er nood aan een grotere participatie. Denken we aan de groep van migranten. Ook zij maken deel uit van de bevolking. Dito met jongeren: zij maken deel uit van de maatschappij en moeten het beleid dus mee kunnen bepalen.

Aan politiek doen is niet het voorrecht van politici alleen. De stem van de burger moet gehoord worden, maar dit dient te gebeuren in dialoog, zowel met politici als met medeburgers. "Gehoord worden" is geen synoniem voor het nemen van politieke beslissingen. Beslissen moet in overleg, in dialoog gebeuren, maar dit proces wordt al te vaak overgeslagen. Het is m.a.w. belangrijk te erkennen dat ook burgers hun verantwoordelijkheid moeten opnemen, echter, in dialoog. In dialoog moet men tot een oplossing komen.

Het middenveld heeft hier een belangrijke taak om politieke participatie waar te maken. Ook zij moeten worden betrokken in het beleid. Dit gebeurt bijvoorbeeld in het parlement bij het organiseren van hoorzittingen. Ook de mening van het middenveld moet worden gehoord in de besluitvorming.

Naast het middenveld is er ook de burger. Die wil wel degelijk betrokken worden in het beleid. Vele mensen organiseren en engageren zich, vooral wanneer hun directe leefwereld daarbij betrokken is, bijvoorbeeld de actiegroepen voor verkeersveiligheid. De overheid moet in contact treden met deze groepen en trachten een antwoord te formuleren op de problemen waarmee deze mensen te maken krijgen. Wanneer de politiek deze groep van mensen over het hoofd ziet en geen maatregelen neemt die het ongenoegen van deze mensen in hun directe leefomgeving treft is dit een belangrijke bron van verzuring in de samenleving. Het beleid moet hier positief mee omgaan.

De overheid, het beleid moet dus in dialoog treden met anderen en deze meningen opnemen in de besluitvorming. Dit dient te gebeuren van in het begin van het besluitvormingsproces. Niet aan het einde van de rit. Het is belangrijk dat burgers en organisaties aanvoelen dat zij een partner zijn in het beslissingsproces en dat zij zich dus ook vroeg engageren in dit proces. Mensen zijn daar nu nog vaak niet aan toe.

Naast stemrecht zijn er nog een aantal andere instrumenten die bijdragen tot politieke participatie van burgers. Er zijn met name instrumenten van "directe democratie", bijvoorbeeld het referendum. Hierdoor kunnen burgers individueel hun keuze mee bepalen. Vandaag is dit reeds mogelijk op gemeentelijk vlak. Het ligt ook ter discussie in het Vlaams en federaal Parlement om hierover op deze niveau's een regeling te treffen. Het referendum is een belangrijk instrument om de maatschappelijke discussie te stimuleren.

Stemrecht voor minderjarigen

Naast het referendum is er uiteraard het stemrecht. Ook jongeren vanaf 16 jaar moeten hun stem kunnen uitbrengen. Waarom 16 jaar?

De politiek neemt beslissingen die vaak een belangrijke impact hebben op jongeren, bijvoorbeeld in het onderwijs, m.b.t. werkgelegenheid,... Jongeren moeten een invloed kunnen hebben op deze beslissingen die vandaag worden genomen en die in de toekomst een belangrijke impact op deze doelgroep zullen hebben.

De groep van jongeren wordt ook steeds kleiner ten gevolge van de vergrijzing in de samenleving. Het is daarom niet onbelangrijk dat jongeren hun stem moeten kunnen laten gelden.

Aan jongeren worden veel eisen gesteld: ze moeten studeren, een sociaal leven uitbouwen, hun vrije tijd nuttig besteden, zich engageren in verschillende verenigingen,... Jongeren worden met andere woorden als volwassene ingeschat, behalve wanneer het gaat over politieke rechten.

Jongeren op school hebben weinig ervaring met het nemen van beslissingen. Veel tijd dient nog in jongeren te worden gestoken m.b.t. het leren hun mening te formuleren. Leerlingen moeten hierin worden geoefend. In het onderwijs moeten daarom meer kansen gecreëerd worden om een mening te vormen, vooral in het technisch- en beroepsonderwijs (Mevr. Grauwels is een ervaringsdeskundige: zij gaf 20 jaar les in het beroepsonderwijs, nvdr). Vandaar het belang om een "cultuur van participatie" te installeren, net omdat in dialoog treden met elkaar vaak te veel wordt onderschat.

Door stemrecht te verlenen aan jongeren geeft de overheid een belangrijk signaal van vertrouwen tav jongeren. Dit versterkt de burgerzin van jongeren. Deze burgerzin dient ook te worden gehonoreerd, en de overheid heeft dus de taak om iets te doen met de

verantwoordelijkheidszin van jongeren. Wanneer de overheid nalaat dit te doen verliest de politiek zijn greep op jongeren.

Als tegenargument tegen stemrecht vanaf 16 jaar wordt vaak de desinteresse van jongeren aangehaald. Dit is een onterechte kritiek omdat jongeren vandaag nog geen deel uitmaken van een participatiecultuur.

Jongeren zouden ook te weinig kennen van politiek. Wat dan met 18-jarigen? Weten zij plots bij hun meerderjarigheid alles over de gang van zaken in de samenleving? Het antwoord is duidelijk neen. Daarom pleit ik ook voor stemrecht vanaf 16 jaar, gekoppeld aan politieke vorming op school, om zo een cultuur van participatie te creëren.

Een ander argument tegen stemrecht is dat jongeren makkelijk zijn te beïnvloeden. Dit geldt ook voor volwassenen.

Nog steeds bestaan er weinig methodes om jongeren te leren hoe ze kunnen participeren, en hoe ze hun standpunt moeten formuleren. Want hoe jongeren hun standpunt verwoorden schrikt vele volwassenen af. Zij zouden extremere standpunten innemen in vergelijking met volwassenen.

Tot hier mijn pleidooi voor participatie van jongeren als burgers binnen een participatieve cultuur, waarbij stemrecht voor jongeren vanaf 16 jaar een belangrijk instrument is.

BIJDRAGE STEVEN WOUTERS

Steven Wouters verdedigt het standpunt van de Vlaamse Jeugdraad inzake stemrecht voor minderjarigen.

Het doel van de verlaging van de stemgerechtigde leeftijd naar 16 jaar is het verfijnen van de democratie. Stemrecht is dan ook maar één instrument dat hiertoe kan bijdragen. Jongeren zelf zijn hierover verdeeld. Meestal krijgt men 50% voor en 50% tegen stemrecht. Vandaar ook het belang om jongeren te informeren.

Stemrecht is inderdaad slechts één instrument in een cultuur van politieke participatie. Met het uitbouwen van een participatieve cultuur moeten we vroeg beginnen, eventueel reeds van in de kleuterschool. Stemrecht voor jongeren krijgt pas zin wanneer het is gesitueerd in het breder kader van politieke participatie. Dan wordt het een zinvolle discussie. Andere instrumenten die deze discussie mede stimuleren, en die kunnen worden gezien als een groeilijn naar politieke participatie is bijvoorbeeld het recente voorstel van minister Vanderpoorten voor een klachtenrecht om het schoolresultaat te betwisten.

Er bestaan verschillende manieren om politiek te participeren. Belangrijk hierbij is ook dat beleidsmakers feedback geven over de genomen beslissingen en uitleggen waarom een bepaalde beslissing is genomen en waarom al dan niet rekening werd gehouden met de mening van jongeren. Dit betekent dus niet een dictatuur van jongeren, maar betekent wel dat we moeten rekening houden met jongeren en hen betrekken, én hen tevens uitleggen waarom hun raad niet werd opgevolgd.

Participatie bestaat eigenlijk uit drie aspecten:

- uitdaging
- verbondenheid
- capaciteit

Waarom is stemrecht nu zo belangrijk? Kristien Grauwels vult stemrecht hoofdzakelijk instrumenteel in: we moeten stemrecht geven aan jongeren, want het is een wapen tegen de verzuring in de maatschappij. De Vlaamse Jeugdraad daarentegen wil jongeren laten participeren om de eenvoudige reden dat het hun recht is. Alle andere argumenten zoals bijvoorbeeld de strijd tegen verzuring zijn uiteraard mooi meegenomen.

De Vlaamse Jeugdraad erkent zoals Kristien het belang van het middenveld. Ook lokale jeugdleden moeten hun rol spelen. Ook hun stem moet worden vertaald naar het beleid. Verder is het belangrijk ook de informele momenten van participatie te erkennen. Deze gebeuren niet altijd gestructureerd.

Al deze methoden passen in de nood te evolueren naar een cultuur van participatie.

Een cultuur van participatie moet er niet alleen komen voor +16-jarigen. Ook voor –16-jarigen moeten we blijven zoeken naar waardevolle participatie-instrumenten.

Wie zijn belangrijke actoren wanneer we het hebben over politieke participatie? Er zijn niet alleen de politici, maar inderdaad ook, zoals Krisitien zei, de internationale organisaties. Men mag echter niet uit het oog verliezen dat een organisatie als Europa ook bestuurd wordt door België, wat betekent dat beslissingen die op het Europees niveau worden genomen door ons land beïnvloed kunnen worden. Europa is dus niet zomaar een overheid die ons vanalles oplegt. Dit beeld moeten we ook duidelijk maken naar jongeren toe.

Jongeren moeten inderdaad vroeg betrokken worden in het beslissingsproces. Politiek is meer dan partijpolitiek. Jongeren zijn wel betrokken, maar zijn misschien wel afkerig van politiek in de zin van partijpolitiek.

Tot slot wil ik nog opmerken dat het belangrijk is om op dit moment stemrecht voor jongeren te verlenen omdat momenteel mbt jongeren het accent veel te nadrukkelijk ligt op jongeren als een probleem. Jongeren worden teveel in een negatief daglicht gesteld. Stop met de stigmatisering!

BIJDRAGE LIESBETH KENNENS

De Vlaamse Scholierenkoepel heeft m.b.t. stemrecht voor minderjarigen geen duidelijk standpunt. Wel erkennen zij de nood aan politieke bagage van jongeren op school. Want jongeren zijn wel geïnteresseerd in politiek. Stellen dat jongeren niet geïnteresseerd zijn is een foute veralgemening. Wanneer de politieke discussie aansluit bij de gedachtegang van jongeren tonen zij wel interesse. Daarom is het ook belangrijke om een goede “vertaling” te maken van de politieke discussie naar jongeren toe. Zoals de discussie nu wordt gevoerd schrikt het de jongeren eerder af dan het hen stimuleert om met het thema politiek bezig te zijn, denken we maar aan de discussies in

De Zevende Dag (TV1 politiek discussieprogramma, nvdr) , die niet aangepast zijn naar aan jongeren. Om jongeren te betrekken in het politieke forum is het dus nodig dat zij goed worden geïnformeerd, en dit is dus vandaag een heikel punt. Zeker wanneer we jongeren van bij de start van de discussie willen laten participeren is het nodig dat zij worden geconfronteerd met informatie die aangepast is aan hun leefwereld.

Het middenveld werkt veel met jongeren vanuit een idealisme. Een idealisme dat vaak ook bij jongeren aanwezig is. Dit blijkt uit de activiteiten van VSK. Op de recente discussiedagen “Scholieren niet ziek van politiek” bereikten we niet minder dan een 800tal jongeren. Dit zijn jongeren die in staat zijn kritische vragen te stellen aan politici. Jongeren komen uit voor hun mening en zijn ook niet te beroerd hierover met politici in discussie te gaan. Aan de andere kant treden politici zelf graag in discussie met jongeren.

Wanneer we het hebben over politieke vorming op school is het belangrijk dat leerkrachten in staat zijn objectieve informatie over te brengen aan scholieren. Leerlingen moeten alle informatie krijgen, en deze activiteiten dienen vakoverschrijdend te zijn, net om die objectiviteit te garanderen. Immers, een bepaalde leerkracht kan een enorme invloed hebben op leerlingen en kan zijn mening projecteren op deze leerlingen.

Deze vakoverschrijdende eindtermen moeten heel het jaar door worden onderwezen. Het initiatief van VSK “Scholieren niet ziek van politiek” is slechts één maal per jaar gedurende één week. Dit is uiteraard veel te weinig.

Zijn jongeren competent om zich uit te spreken over politieke thema's? VSK is van oordeel dat dit moet worden aangeleerd. Jongeren moeten leren uitkomen voor hun mening, en leren om andere mensen te overtuigen met duidelijke argumenten.

DEBATVERSLAG

Ankie Vandekerckhove (Kinderrechtencommissaris): Waarom moeten altijd bijkomende voorwaarden worden gesteld aan jongeren in de uitoefening van hun rechten? Waarom moet stemrecht voor jongeren samengaan met de voorwaarde van politiek onderricht? Dit is in contradictie met het rechten-idee. Jongeren moeten hun rechten kunnen effectueren zonder daar bepaalde voorwaarden aan te koppelen. Stemrecht mag dus niet gepaard gaan met de voorwaarde van politieke vorming. Een ander punt is stemrecht tegenover stemplicht. Moeten we jongeren verplicht laten stemmen of moeten we hen de keuze laten. Een eerste vaststelling die hierbij alleszins kan worden gemaakt is dat de desinteresse van jongeren en politici wederzijds is.

Steven Wouters: De vraag naar politieke vorming komt vaak van jongeren zelf en is een zeer verstandige vraag. Er zou voor *iedereen* vorming moeten voorzien zijn.

Liesbeth Kennes: Het verlenen van stemrecht aan minderjarigen zou misschien een oplossing kunnen zijn om de interesse van jongeren en politici in elkaar te stimuleren. Wanneer jongeren mogen gaan stemmen zal de politiek in hen geïnteresseerd zijn om stemmen te winnen.

Kristien Grauwels: Het belang van politieke vorming op school valt niet te onderschatten. De school is een van de weinige plaatsen en momenten waar kinderen en jongeren veel tijd samen doorbrengen en die dus relatief makkelijk bereikbaar zijn. Wanneer we deze mogelijkheden niet benutten riskeren we dat een aantal groepen jongeren niet worden bereikt en dreigen uit te boot te vallen in het politieke onderricht.

Ankie Vandekerckhove: Ik wil er de nadruk op leggen dat ik geen tegenstander ben van politieke vorming op school. Alleen ben ik van mening dat stemrecht niet mag worden gekoppeld aan politieke vorming. Het ene mag geen voorwaarde zijn voor het andere.

Kristien Grauwels: I.v.m. het punt van Ankie betreffende stemplicht tegenover stemrecht. In het opstellen van de wetsvoorstellen in de kamer met de collega's van Ecolo is gebleken dat de tegenstelling stemrecht-stemplicht ook over de partijen heen loopt. Zo wou Ecolo stemrecht garanderen voor jongeren, terwijl Agalev eerder voorstander was van stemplicht, hoewel daar binnen de partij ook discussie over bestaat.

Wanneer men stemrecht garandeert voor jongeren riskeert men dat minder mensen worden aangesproken om hun stem uit te brengen. Tijdens de politieke campagne zal dan ook eerst enorm veel tijd en middelen worden gestoken om jongeren te engageren toch te gaan stemmen, en ze hiervan te overtuigen.

Jan Rogiers (Vlaams volksvertegenwoordiger voor SPIRIT): De inleiding van Kristien Grauwels is te bevoogdend, te defensief. Ik erken de nood aan politieke vorming, want de realiteit is bijzonder ingewikkeld. Hier ligt ook een rol voor de politici weggelegd. De vraag is echter hoe we deze politieke vorming stimuleren. M.i. is het belangrijk hier ook de meer informele kanalen te erkennen naast de formele vormen van politieke participatie. Hoe kunnen we deze informele kanalen meer benutten?

Krisiten Grauwels: Het is inderdaad belangrijk zicht te krijgen hoe men via meer informele kanalen politieke participatie kan stimuleren. Men moet aanleren hoe meningen tot stand komen, op welke manier besluiten worden genomen, hoe we de debatcultuur verder kunnen stimuleren,... De debatcultuur bestaat reeds in vele gezinnen, en dit is een goede aanzet om politieke participatie verder te stimuleren. Maar ook de debatcultuur binnen het gezin moet verder worden gestimuleerd. Vandaar ook het belang van de volksraadplegingen. Deze vormen een stimulans voor het maatschappelijk debat en zorgen ervoor dat beslissingen een breder draagvlak krijgen.

Liesbeth Kennes: Er is inderdaad op de eerste plaats misschien nood om de bestaande structuren uit te bouwen. Er bestaan reeds jeugdraden op school. Deze zouden meer moeten worden betrokken in de uitbouw van het schoolbeleid. Hetzelfde met de jeugdraden op gemeentelijk niveau. Uiteraard moeten deze initiatieven de kans krijgen om te groeien en hun kwaliteiten te ontwikkelen. Vandaar ook het belang dat deze initiatieven moeten worden gestimuleerd. Het is belangrijk de kracht te leggen bij bestaande initiatieven. Maar dan moeten deze ook wel erkenning krijgen d.m.v. bijkomende middelen.

Sven Gatz (Vlaams volksvertegenwoordiger VLD): Politieke vorming aan jongeren is al te vaak nog te vrijblijvend, zoals bijvoorbeeld het VSK-initiatief "Jongeren niet ziek van politiek". Het belang van politieke vorming wordt te veel onderschat. In zoverre het nu aanwezig is, is het vooral gericht op jongeren in het ASO, de brede middenklasse dus. Er zal moeten worden nagedacht hoe we samen aan kennisontwikkeling kunnen doen m.b.t. politieke participatie. Momenteel is het veel te versnipperd. De bestaande kennis zou moeten worden verzameld en uitgediept zodat men dit kan omzetten in bruikbare pakketten die structureel aan de scholen wordt aangeboden om aan politieke vorming te doen.

Kristien Grauwels: Ik ga akkoord dat er inderdaad te veel eerste aanzetten zijn. Er is dringend nood om de bestaande knowhow om te zetten in methoden, waardoor het ook dwingender kan worden aangeboden aan scholen. Verder is het inderdaad belangrijk ook de beroeps- en technische scholen aan te spreken wanneer we het hebben over politieke vorming.

Liesbeth Kennes: Politieke vorming gebeurt nu veel te onrechtstreeks. Het zou echt structureel moeten worden geïntegreerd in het onderwijs. Nu is het inderdaad te vrijblijvend aan de school om al dan niet politieke vorming aan te bieden. De ene school doet dit, de andere niet. Aan de andere kant moet men ook niet te veel opleggen. De scholen moeten de nodige autonomie behouden. Op dit ogenblik is het onderwijs nog te veel gefocust op kennisoverdracht en te weinig op procesaspecten.

Ankie Vandekerckhove: Het gevaar van vakoverschrijdende eindtermen bestaat er net in dat te veel autonomie wordt verleend aan de school waardoor deze eindtermen niet worden geïmplementeerd.

Trees-Merkcx- Van Goey (Vlaams Parlementslid CD&V): Het is belangrijk deze discussie open te trekken naar het internationale niveau en terug te koppelen naar het V.N.-Verdrag inzake de Rechten van het Kind en de V.N.-Kinderrechtentop van New

York vorig jaar. Zowel de Vlaamse als de federale overheid hebben de opdracht het publiek te sensibiliseren m.b.t. rechten van kinderen. Dit is dus geen vrijblijvende opdracht. Zo heeft de Vlaamse overheid zich geëngageerd in de opmaak van kindeffectenrapporten. Toch slaagt zij er niet in deze op te stellen wanneer er wel degelijk behoefte aan is, of worden ze wel opgesteld maar wordt er geen rekening mee gehouden (cf. Decreet "Tourisme voor allen"). Vandaar het belang om eerst toe te zien op de werking van de huidige instituten zoals het rapportageproces naar het Comité voor de Rechten van het Kind te Genève, de opvolging van de V.N.-Kinderrechtentop, de opmaak van het nationaal actieplan, de oprichting van de nationale commissie rechten van het kind. First things first! Laten we eerst van deze instituten werk maken alvorens we de discussie voeren over wat participatie moet zijn. Verder wil ik nog de concrete vraag stellen of er noodzaak is om de grondwet te herzien om stemrecht voor minderjarigen te kunnen realiseren, en of de nodige maatregelen hiervoor zullen worden genomen?

Joost Van Haelst (Coördinatie aanspreekpunten kinderrechten Administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn): Vraagt zich ook af waarom de bestaande structuren zoals het kindeffectenrapport inderdaad niet in alle commissies worden toegepast. Verder merkt hij op dat op 18 maart 2003 een werkgroep samenkomt met diverse actoren uit het kinderrechtenveld die zich oa zullen buigen over het nationaal actieplan.

Steven wouters: Het kinderrechtenbeleid en het jeugdbeleid zijn inderdaad te weinig op elkaar afgestemd. Hoe komt het dat wanneer op Vlaams niveau wordt gepleit voor stemrecht, dit niet op de agenda staat van de federale overheid? Men is nog te afhankelijk van goodwill. Er is absolute nood aan coördinatie! Hoe komt het dat de Vlaamse Jeugdraad -die door de Vlaamse overheid erkend wordt als officiële spreekbuis van jongeren- niet werd geraadpleegd om jongeren af te vaardigen voor de V.N.-Kinderrechtentop?

Ankie vandekerckhove: Het is de verantwoordelijkheid van de politici om uit te leggen waarom stemrecht niet direct kan worden gerealiseerd en welke overheden bevoegd zijn om hierover te beslissen.

Pascal Ennaert (Raadgever cultuur- en jeugdbeleid minister Van Grembergen): Wat betreft het gemeentekiesdecreet: dit zal waarschijnlijk worden gerealiseerd in de huidige legislatuur.

Verder wil ik een vraag stellen over het actief en passief stemrecht. Wanneer we jongeren stemrecht verlenen vanaf 16 jaar, zullen zij dan ook het recht hebben zich verkiesbaar te stellen op een lijst?

Daarnaast wil ik ook opmerken dat enkel de Vlaamse regering zich heeft geëngageerd om stemrecht te verlenen aan minderjarigen.

Tot slot ben ik akkoord dat we moeten evolueren naar een cultuur van participatie.

Claire Kirchen (Voormalig VN-vertegenwoordiger): Geeft toelichting bij de wijze waarop jongeren werden verkozen om deel te nemen aan de V.N.-Kinderrechtentop in New York. De deelnemende jongeren werden verkozen door jongeren zelf. Dit werd georganiseerd binnen het kader van het "What Do You Think-project". Dit was uiteraard slecht één manier, en misschien waren er betere. Het is alleszins een methode die verdedigbaar is;

Jan Coeckaerts (Jong VLD): Als we de voorbije dagen goed naar de eerste minister hebben geluisterd mogen we ervan uitgaan dat de grondwet zal worden opengesteld voor wijzingen in de volgende legislatuur mbt het stemrecht voor minderjarigen. Verder wil ik in de discussie over politieke participatie van jongeren de rol onderstrepen die politieke jeugdverenigingen spelen.

Tot slot ook een vraag: wanneer jongeren worden verplicht te gaan stemmen, en de minderjarige komt hieraan niet tegemoet, pleegt hij dan een strafbaar feit? En hoe gaat men hierop reageren, aangezien jongeren officieel geen delicten kunnen plegen?

Liesbeth Kennes: Het is inderdaad belangrijk dat jongeren zich engageren in bestaand politieke partijen.

Krisitien Grauwels: Is akkoord met Liesbeth, maar een engagement opnemen in een politieke partij is niet de enige mogelijkheid.

Steven wouters: Jongeren moeten inderdaad kunnen participeren binnen een politieke partij, maar weer niet enkel en alleen als oefening. Zij moeten ook effectieve verantwoordelijkheid krijgen om beslissingen mede te beïnvloeden.

Stijn Bogaert (Nationaal coördinator jong CD&V): In de voorstellen die worden gedaan hoor ik te veel de nadruk op het "oefenen".

Een andere opmerking die ik wil maken is de aandacht die zal moeten worden besteed aan de opleiding van docenten in de lerarenopleiding en de nodige aanpassingen hieraan.

Krsitien Grauwels: Participatie moet een cultuur worden. De nadruk mag dus niet enkel komen te liggen op het oefenen, maar moet worden geïntegreerd binnen een cultuur.

Yves Willemot (Unicef): Wanneer het gaat over participatie van jongeren is het belangrijk het hier-en-nu te erkennen. Jongeren kunnen nu reeds actief bijdragen aan de maatschappij. Daarom het belang van stemrecht.

Uit het "What Do You Think-project" blijkt dat jongeren geïnteresseerd zijn om zich te engageren en politiek te participeren. Uit de rapportage aan het Comité voor de Rechten van het Kind te Genève blijkt ook dat jongeren vernieuwende ideeën hebben. Wanneer het gaat over het stellen van eisen t.a.v. jongeren om hun rechten te mogen uitoefenen sluit ik mij aan bij Ankie. Het is verder belangrijk te erkennen dat jongeren het recht moeten krijgen om te participeren bij alles, en niet enkel bij die thema's die dicht bij hun leefwereld aansluiten.

Ankie Vandekerckhove: Wanneer het gaat over het bestaan van een onderhandelingsmodel binnen het gezin dient dit toch met de nodige omzichtigheid te worden bekeken. Immers, uit onderzoek waarbij kinderen worden betrokken blijkt dat kinderen en jongeren de positie van de ouders niet zozeer als onderhandelend ervaren.

Joke Wegsteen (Kinder- en jongerentelefoon): Aan het belang van het gezin mag inderdaad niet worden aan voorbijgegaan. Naast onderwijs is het gezin een van de belangrijkste omgevingen voor kinderen. Het is dan ook nodig daar de nodige aandacht aan te besteden wanneer we het hebben over politieke participatie van jongeren.

Sam van de Putte: Zowel de school als het gezin spelen inderdaad een belangrijke rol. Vandaar ook het belang van objectiviteit in de informatie die aan jongere wordt gegeven m.b.t. politieke participatie. Een ouder of een leraar heeft een eigen politieke overtuiging. Daarom zijn politieke jeugdverenigingen ook zo belangrijk. Misschien zouden zij naar scholen kunnen trekken om jongeren te informeren en sensibiliseren omtrent het belang van politieke vorming.

Steven Wouters: “Opvoeders” hebben misschien wel een eigen mening en een eigen overtuiging, maar het is ook hun goed recht deze mede te delen aan hun leerlingen of aan hun kinderen.

Daarnaast moeten ook die organisaties die een impact hebben in de eerste levensjaren van kinderen ook het belang van participatie erkennen voor de jonge kinderen. Het is belangrijk reeds vroeg het belang van participatie in te zien willen we evolueren naar een cultuur van participatie. Organisaties als Kind&Gezin bekijken de zaken nog vaak veel te medisch.

Pascal Ennaert: Ik heb nog steeds geen antwoord gekregen op mijn vraag omtrent stemrecht op de verschillende beleidsniveaus en over het actief en passief stemrecht.

Steven Wouters: Wat betreft stemrecht op de verschillende beleidsniveaus : hoe meer jongeren worden betrokken hoe beter de beslissingen. Anderzijds moeten we jongeren ook jong laten zijn.

De discussie over jongere het recht geven zich op een lijst te zetten en verkozen te raken is een andere discussie.

Liesbeth Kennes: Ook de doelgroep van allochtone jongeren mag niet uit het oog worden verloren.

Yves Willemot: Tijdens de opvolging in de Senaat van de V.N.-Kindertop te New York is gebleken dat jongeren stemrecht willen voor alle jongeren, ook voor migrantenjongeren.

Ankie Vandekerckhove: Het is moeilijk om gezinnen te betrekken, dit blijkt ook uit de ervaring van het Kinderrechtencommissariaat in onderzoek.

Wat betreft migrantenjongeren: wanneer we hen zouden stemrecht verlenen vanaf 16 jaar krijg je te maken met perverse effecten dat zij wanneer zij 18 jaar worden niet langer mogen gaan stemmen.

Liesbeth Kennes: Een groep van jongeren waar ook voldoende aandacht moet voor zijn is de niet-georganiseerde jeugd. De Vlaamse Jeugdleden zijn vaak gefocust op de georganiseerde jeugd waardoor de meningen van de niet georganiseerde jongeren niet aan bod komt.

Steven Wouters: Er zijn ook goede voorbeelden van jeugdleden waar wel een goede mix is van georganiseerde en niet-georganiseerde jongeren.

Hilde Francis (JEMP Vzw): Wat de informele vormen van participatie betreft: willen jongeren (en meer in het algemeen mensen) wel debatteren en discussiëren? Op

jeugdleden in gemeenten zien we alleen de georganiseerde jeugd, niet de individuele jongeren.

Kristien Grauwels: Mensen gaan vaak met elkaar in discussie, bijvoorbeeld over een bericht in de krant of het TV-journaal. Het is net dit informele kanaal dat we verder moeten structureren zodat deze mensen betrokken worden bij het beleid.

Steven Wouters: Mensen hebben meestal wel een mening, maar die moet daarom niet altijd verbaal zijn.

Liesbeth Kennes: Informele kanalen worden onvoldoende erkend.

Lucien Suykens (Vlaams volksvertegenwoordiger SP-a): Ik pleit voor stemplicht. Het is belangrijk om naar jongeren toe te stappen en hen alles goed uit te leggen, en dit niet eenzijdig te doen. Daarom heeft het onderwijs zo'n een belangrijke taak. Wat betreft het geen gehoor geven aan de stemplicht: in principe wordt dit gesanctioneerd, maar in de praktijk wordt het echter veelal niet toegepast.

NUTTIGE INFORMATIE EN LINKS

Literatuur

- Children's Rights Alliance for England, The real Democratic Deficit: why 16 and 17 year-olds should be allowed to vote, 2000, http://www.crights.org.uk/pdfs/voting_rights.pdf
- De Winter, M., Kinderen als medeburgers: Kinder- en jeugdparticipatie als maatschappelijk opvoedingsperspectief, De Tijdstroom, Utrecht, 1995.
- Genot, Z. & Grauwels K, Wetsvoorstellen tot de verlaging van het stemrecht tot zestien jaar, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 2002, <http://www1.dekamer.be/wwwcfm/flwb/cfm/ListOneKeyword.cfm?lang=N&key=0003054&legis=50&word=KIESGERECHTIGDE%20LEEF TIJD>
- Hart, R., Children's Participation: From Tokenism to Citizenship, Innocenti Essays, 4, 1992.
- Kinderrechtencommissariaat, Stemrecht op 16. Advies aan de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, 2001, http://www.kinderrechten.be/IUSR/adviezen/Adviezen/2000-2001_8_Stemrecht_op_zestien.doc
- Lansdown, G., Promoting Children's Participation in Democratic Decision-Making, Innocenti Insight, 6, 2001, <http://www.unicef-icdc.org/publications/pdf/insight6.pdf>
- Mortier, F., We zijn allemaal kinderen: bruggen tussen rechten voor kinderen en rechten voor volwassenen, "Kinderrechtenplein", extra editie van het Tijdschrift voor Jeugdrecht en Kinderrechten, 2000.
- Newell, P., Children's Active Participation as a Role of Government, in: Verhellen, E. (Ed.), Understanding Children's Rights. Collected papers presented at the second International Interdisciplinary Course on Children's Rights, University of Ghent (Belgium), 1997.
- UNICEF, De Toestand van de Kinderen in de Wereld 2003. Participatie van Jongeren, UNICEF, 2002.
- Van Hees, C., & Snijders, H., Drank, brommers en dus ook stemmen! Een onderzoek naar de haalbaarheid en wenselijkheid van het stemrecht voor zestienjarigen, Instituut voor Publiek en Politiek, 2002, <http://www.publiek-politiek.nl/downloads/sr16j.zip>

- VSK, Stemplicht voor 16-jarigen. Enkele bedenkingen van VSK, <http://www.vsknet.be/nieuws/StandpuntenVSK/StandpuntenVSK-stemrechtvanaf16.html>
- West, A., Children and Political Participation, in: Verhellen, E. (Ed.), Understanding Children's Rights. Collected papers presented at the second International Interdisciplinary Course on Children's Rights, University of Ghent (Belgium), 1997.

Websites

▪ Algemeen

- Kinderrechtencommissariaat
<http://www.kinderrechten.be/>
- Vlaamse Jeugdraad
<http://www.vlaamsejeugdraad.be>
- Vlaamse Scholierenkoepel
<http://www.vsknet.be>

▪ Politieke Participatie

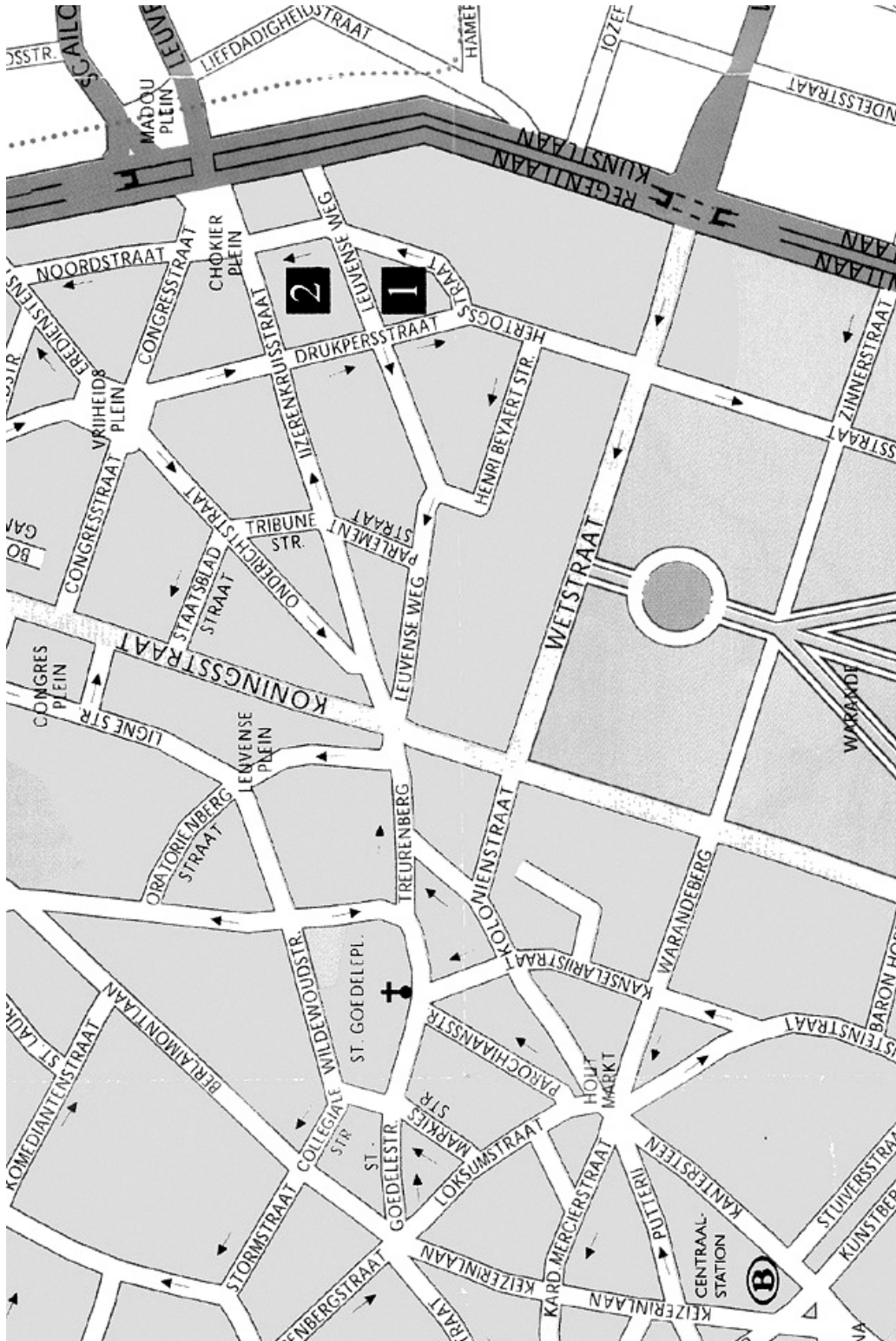
- Het Instituut voor Publiek en Politiek (IPP)
<http://www.publiek-politiek.nl/>
- Jongeren en Participatie (JeP!)
<http://www.jeugdwerknet.be/jep>
- Het Scholierenparlement
<http://www.scholierenparlement.be/>
- What Do You Think?
<http://www.whatdoyouthink.be/>

▪ Stemrecht

- Association for Children's Suffrage (ACS)
http://www.brown.edu/Students/Association_for_Childrens_Suffrage
- Kids Voting USA
<http://www.kidsvotingljc.org/default.htm>
- Klasse Trefpunt
http://www.klasse.be/forum/conf_msgs.taf?conf=65&cname=Stem16
- Stemrecht op 16
<http://www.jeugdwerknet.be/stem16>

- “Votes at 16”-campagne
<http://www.votesat16.org.uk/>

PLANNETJE VLAAMS PARLEMENT

1: Vlaams Parlement   2: Huis van de Vlaamse Volksvertegenwoordigers 🇧🇪

DE KINDERRECHTENCOALITIE VLAANDEREN VZW

---

1. Inleiding: Ontstaan en voorgeschiedenis van de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen vzw

In de loop van 1996 werd in de schoot van Defence for Children International (DCI) het initiatief genomen tot oprichting van een Kinderrechtencoalitie. Enkele organisaties die reeds actief waren op het terrein van kinderrechten kwamen regelmatig samen voor overleg, informatie-uitwisseling en nadere kennismaking. De toenmalige Kinderrechtencoalitie stond open voor iedereen die begaan was met kinderrechten: naast de NGO's dus ook privé-personen, (semi-)overheden, parastatalen en academici. Het was netwerking in een zeer eenvoudige vorm die een tijd lang aan de behoeften voldeed; maar gaandeweg nam de nood aan een duidelijker kader toe.

Als gevolg hiervan werd in 1999 gekozen voor een coalitie met een louter NGO-karakter. Hierdoor verkreeg de Kinderrechtencoalitie een duidelijker positie en identiteit en kon ze haar objectieven scherper aflijnen.

In december 2000 werd de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen omgevormd tot een echte vzw, met een full-time coördinator en later een half-time medewerker.

Bij dit alles is de initiële doelstelling van de Kinderrechtencoalitie steeds behouden gebleven: nl. als belangrijke actor van de kinderrechtenbeweging een actieve bijdrage leveren tot de informatieverstrekking over en de promotie van de rechten van kinderen, wat op zijn beurt ook de emancipatie van kinderen ten goede moet komen.

20 november, de verjaardag van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK, 1989), is in die context een jaarlijks weerkerende 'feestdag' waarrond telkenmale een aantal activiteiten worden geconcentreerd en de coalitie eventueel een standpunt formuleert

2. Doelstellingen

De Kinderrechtencoalitie Vlaanderen heeft de volgende doelstellingen geformuleerd:

- een daadwerkelijk en efficiënt toezicht/naleving van het IVRK, vanuit de NGO-wereld;
- actief en constructief bijdragen tot het rapportageproces inzake de naleving van het IVRK;
- actief bijdragen tot de promotie van de rechten van kinderen.

Concreet betekent dit:

Daadwerkelijk en efficiënt toezicht op de toepassing/naleving van het IVRK, vanuit de NGO-wereld bekeken

Zowel positieve als negatieve ervaringen m.b.t. de naleving van de rechten van kinderen worden samengebracht. In het kader daarvan staat de Kinderrechtencoalitie open voor alle informatie omtrent de naleving van het Kinderrechtenverdrag en

organiseert zij op geregelde tijdstippen een open overlegforum voor alle betrokken en geïnteresseerde instanties en personen.

De Kinderrechtencoalitie wil op een constructieve, maar tegelijk kritische wijze de correcte en integrale naleving van de rechten van het kind opvolgen.

Actief en constructief bijdragen tot het rapportageproces inzake de naleving van het IVRK

De staten die partij zijn bij het IVRK hebben zich geëngageerd om vijfjaarlijks over de stand van zaken m.b.t. kinderrechten te rapporteren aan het VN-Comité voor de Rechten van het Kind. De Kinderrechtencoalitie waakt over de verplichtingen van de overheid m.b.t. deze rapportage. Door informatieverzameling, kritische studie en commentaar draagt zij op constructieve wijze bij tot het overheidsrapport. Er kan ook een eigen bijdrage of activiteit worden ontplooid in samenwerking met nationale en internationale NGO-partners.

De Kinderrechtencoalitie waakt in het bijzonder over de opvolging/naleving van de aanbevelingen die telkens worden geformuleerd door het VN-Comité naar aanleiding van de rapportage.

Actief bijdragen tot de promotie van de rechten van kinderen

De Kinderrechtencoalitie onderhoudt contacten met organisaties en personen die zich inlaten met de bescherming en bevordering van de rechten van het kind (bijv. de Franstalige “Coördination des ONG pour les Droits de l’Enfant” - CODE, en de internationale “NGO Group for the Convention on the Rights of the Child”).

Zij ondersteunt tevens acties ter bekendmaking van het Kinderrechtenverdrag. Daarnaast wil de Kinderrechtencoalitie gemeenschappelijke initiatieven in dit verband bevorderen en coördineren.

3. Werking

Organisaties die lid willen worden van de Kinderrechtencoalitie, moeten zowel het IVRK als de doelstellingen van de Kinderrechtencoalitie onderschrijven. Ook mogen hun eigen doelstellingen en/of werking op geen enkele manier in conflict komen met de vier meest fundamentele principes van het IVRK, zijnde:

- non-discriminatie (art. 2) ;
- het belang van het kind als richtsnoer (art. 3) ;
- het recht op leven en ontwikkeling (art. 6) ;
- het participatieprincipe (art. 12).

Voor hen die geen lid (kunnen) zijn - o.a. individuele geïnteresseerden, semi-overheden, universiteiten, het Kinderrechtencommissariaat,... - organiseert de Kinderrechtencoalitie op geregelde tijdstippen een Open Forum rond een bepaald thema, waarop iedereen zijn bijdrage kan leveren.

Voor de realisatie van haar doelstellingen streeft de Kinderrechtencoalitie immers zoveel mogelijk naar samenwerking en dialoog met andere relevante actoren, waaronder ook kinderen en jongeren, andere nationale en internationale organisaties en de overheid.

4. Huidige samenstelling van de Kinderrechtencoalitie

- 1. De vzw Defence for Children International België (afgekort DCI België)**
- 2. De vzw ECPAT**
- 3. De vzw Gezinsbond**
- 4. De vzw Kinder- en Jongerentelefoon Vlaanderen**
- 5. De vzw Kinderrechtswinkels**
- 6. De vzw Liga voor Mensenrechten**
- 7. De vzw Plan International België**
- 8. De instelling van openbaar nut Belgisch Comité voor UNICEF**
- 9. De vzw Dienst Alternatieve Sancties en Voogdijraad**
- 10. De vzw Steunpunt Algemeen Welzijnswerk**
- 11. De vzw ' T Huis**
- 12. De vzw Welzijnszorg**
- 13. De vzw Crefi**
- 14. De vzw Jeugd en Vrede**
- 15. De vzw Kinderrechtenhuis**
- 16. De vzw Onderzoekscentrum Kind en Samenleving**
- 17. De vzw Ouders van Dove kinderen (ODOK)**
- 18. De vzw Vlaams Welzijnsverbond**
- 19. De vzw Vlaamse scholierenkoepel (VSK)**

Voor meer informatie: www.kinderrechtencoalitie.be

Ons (tijdelijk) adres: V. Braeckmanlaan 44, 9040 St.Amandsberg, tel. 09/238.18.15, e-mail naar: jef.geboers@kinderrechtencoalitie.be of didier.reynaert@kinderrechtencoalitie.be

---